

Sygn. akt IV KK 104/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Rafał Malarski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Siuchniński

SSN Andrzej Stępka

Protokolant Jolanta Grabowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej, Roberta Tarsalewskiego
w sprawie **R. C.**

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 12 lutego 2020 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego - na
korzyść skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w R.

z dnia 29 marca 2018 r., sygn. akt X K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok łączny i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w R. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Obrońca skazanego R. C. wystąpił do Sądu Rejonowego w R. z wnioskiem o wydanie wyroku łącznego obejmującego kary jednostkowe orzeczone w 7 wyrokach tego Sądu i w jednym Sądzie Rejonowym w T..

W polu zainteresowania Sądu Rejonowego w R. znalazło się jeszcze dodatkowo 5 wyroków jednostkowych, w tym wyrok Sądu Okręgowego w R. z 6 maja 2008 r. W ten sposób podstawę wyroku łącznego, który zapadł 29 marca 2018 r., stanowiło 12 wyroków jednostkowych, w tym wymieniony wyżej wyrok skazujący Sądu Okręgowego w R.. Ostatecznie w wyroku łącznym wymierzono R. C. dwie kary łączne: 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w ilości 100 stawek dziennych, każda w wysokości 15 zł, powstałe z połączenia kar orzeczonych wyrokami Sądu Rejonowego w T. z 26 listopada 2012 r. i Sądu Rejonowego w R. z 28 listopada 2012 r. oraz 2 lat pozbawienia wolności powstałą z połączenia dwóch wyroków Sądu Rejonowego w R. z 5 i 12 marca 2015 r.; na podstawie art. 577 k.p.k. wymieniono okresy zaliczone na poczet kar łącznych; na podstawie art. 572 k.p.k. umorzono postępowanie w przedmiocie objęcia wyrokiem łącznym kar wymierzonych ośmioma pozostałymi wyrokami, w tym wyrokiem Sądu Okręgowego w R. z 6 maja 2008 r. Wskazany wyrok łączny nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się 13 kwietnia 2018 r.

Od przedstawionego wyroku łącznego wniósł w całości na korzyść skazanego kasację Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny. Podnosząc dwa zarzuty rażącego i mającego istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenia prawa, to jest art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 k.k. oraz art. 71 § 2 k.k. w zw. z art. 85 k.k., w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r., wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku łącznego w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w R. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Żądanie wzruszenia zaskarżonego wyroku w całości okazało się zasadne. Powstrzymując się od oceny zasadności sformułowanych w kasacji zarzutów, Sąd Najwyższy – korzystając z rozwiązania przewidzianego w art. 536 k.p.k. – stwierdził wystąpienie uchybienia należącego do kategorii tzw. bezwzględnych przyczyn odwoławczych. Chodziło o to, że sąd niższego rzędu orzekł w sprawie należącej do właściwości sądu wyższego rzędu (art. 439 § 1 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 569 § 2 k.p.k.).

W judykaturze wyrażane jest trafne stanowisko, że dla ustalenia właściwości rzeczowej sądu do wydania wyroku łącznego istotne jest nie to, które z kar

orzeczonych wyrokami jednostkowymi podlegają połączeniu, ale to, które wyroki znalazły się w kręgu zainteresowania sądu wydającego wyrok łączny, a precyzyjniej – które były badane przez pryzmat spełnienia przesłanek określonych w art. 85 k.k. i następnych (zob. wyrok SN z 17 marca 2010 r., IV KK 271/09, OSNKW 2010, z. 7, poz. 64). Omawiane bezwzględne uchybienie zaistnieje zatem niezależnie od tego, czy sąd niższego rzędu wyda wyrok łączny, czy też postanowienie umarzające postępowanie na podstawie art. 572 k.p.k. Przesądzająca tu będzie komparycja wyroku łącznego, czyli jego część wstępna, opisująca wyroki analizowane w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego wraz z rozstrzygnięciem o tym, czy kary wymierzone wyrokiem sądu wyższego rzędu spełniają wymogi, aby objąć je karą łączną, bądź nie spełniają (zob. wyrok SN z 30 listopada 2010 r., III KK 225/10).

Podjęcie odmienne do rozważanego problemu, pozornie przełamujące zbyteczny formalizm, ewidentnie narusza gwarancje prawa do sądu. O prawie do rozpatrzenia sprawy przez sąd właściwy, powołany ustawą, wyraźnie mowa jest w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności i art. 14 ust. 1 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych. Stąd też nie może dziwić, że każdy sąd został przez ustawodawcę zobowiązany do badania z urzędu swojej właściwości (art. 35 k.p.k.).

W podsumowaniu wolno stwierdzić: **Wydanie przez sąd rejonowy orzeczenia o umorzeniu postępowania na podstawie art. 572 k.p.k. – zarówno jako rozstrzygnięcia zawartego w wyroku łącznym, jak i w formie odrębnego postanowienia – gdy jego przedmiotem jest wyrok sądu okręgowego jako sądu pierwszej instancji, stanowi naruszenie art. 569 § 2 k.p.k. i w konsekwencji bezwzględną przyczynę odwoławczą, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 4 k.p.k.**

Dlatego Sąd Najwyższy, stwierdzając, że przedmiotem zaskarżonego wyroku był również wyrok Sądu Okręgowego w R. (jako sądu pierwszej instancji), wydał orzeczenie o charakterze kasatoryjnym (art. 537 § 2 k.p.k.).

Sąd Okręgowy w R. powinien w pierwszym rzędzie rozważyć możliwość procesowych postąpień przedstawionych w uzasadnieniu postanowienia Sądu

Najwyższego z 20 grudnia 2006r., I KZP 32/06 (OSNKW 2007, z. 1, poz. 3).
W ponownym postępowaniu, co oczywiste, zajdzie również konieczność
ustosunkowania się do zapatrywań wyłożonych w kasacji Ministra Sprawiedliwości
– Prokuratora Generalnego.